

Náhrada nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti a rozbor aktuálnej judikatúry ESĽP

Omšenie – 10. jún 2016

Michal Kučera – Osnova

9-10:00

A) Úvodné poznámky k charakteru EDĽP ako nástroja medzinárodného práva, právotvorného nástroja, a živého nástroja;

- nástroj medzinárodného práva – kolektívna záruka
- pozitívne a negatívne záväzky
- právotvorná zmluva – text a judikatúra
- živý nástroj – odraz vývoja spoločenského konsenzu
- subsidiarita a miera voľnej úvahy

B) rozsah uplatnenia inštitútu ochrany osobnosti na domácej úrovni a jeho prienik s hodnotami chránenými EDĽP;

- inštitút ochrany osobnosti nemá v práve a praxi Dohovoru priamy ekvivalent
- v práve a praxi Dohovoru má inštitút ochrany osobnosti dva základné významy: procesný a substantívny

Z hľadiska procesného – vyčerpanie účinných opravných prostriedkov

- „pôvodný“ rozsah žaloby o ochranu osobnosti – konflikt s výkonom slobody prejavu - vid' rozhodnutie v sťažnosti *Kontrová*
- „nové“ oblasti uplatnenia: nároky v súvislosti s ujmou na osobnostných právach v dôsledku iného protiprávneho konania alebo opomenutia (napríklad v súvislosti s dopravnou nehodou)
- “iné” oblasti uplatnenia: domáce násilie (*Kontrová, Hajduová*)? prezumpcia nevinny (*Babjak a ďalší, Mikolajová*) ? väzobné veci (*Cabala p. SVK, č. 8607/02, § 39, 6/9/07* a viacero ďalších)?
- väzba na podmienku vyčerpať opravné prostriedky (čl. 35 ods. 1 Dohovoru), prípadne právo na účinný opravný prostriedok (článok 13), alebo nárok na odškodnenie podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru v prípade zatknutia alebo pozbavenia slobody v rozpore s ustanoveniami daného článku

C) iné možnosti uplatňovania náhrady NMU a vyčerpanie účinných opravných prostriedkov

- ústavná sťažnosť
- zodpovednosť štátu podľa 58/1969 a 514/2003
[odkaz v *Michalák p. SVK, č. 30157/03, § 92, 8/2/11* na NS 4 Cdo 177/2005 k 58/96 a čl. 5/5]
[odkaz v *Michalko p. SVK, č. 35377/05, § 64, 21/12/10* na OS BA I 19C 47/06 ro.z. 17/8/09]
- adhézne nároky (§§ 46 a nasl. TP)

- iné

- vzájomný vzťah týchto inštitútov

[Vertikálne a horizontálne rozčlenenie v ČR: *Fuxová p. ČR (roz.)*, č. 74556/11, § 29, 15/9/15]

Z hľadiska substantívneho - ochrana vo veci samej

Dohovor nemá osobitné ustanovenie o ochrane osobnosti ako takej – o reputácii. Zmienka je v článku 10 ods. 2, podľa ktorého ochrana reputácie môže byť dôvodom na zásah do slobody prejavu.

Inak aspekty ochrany osobnosti môžu spadať pod rôzne iné ustanovenia Dohovoru. V súvislosti s reputáciou najprirodzenejšie pod článok 8.

Ochrana reputácie a ochrana súkromia – treshold v prípade *Mikolajová*

Kto spôsobil zásah? Štát (negatívne záväzky – ak štát potrestá – čl. 10) alebo tretie osoby (pozitívne záväzky – ak štát neochráni – čl. 8)?

Pozitívne záväzky: Dať k dispozícii efektívny právny rámec (cl.1+ ďalší) a účinný opravný prostriedok (ten ďalší článok + čl. 13).

Axel Springer AG p. Nemecku [VK], 39954/08, 7/2/12

Von Hannover p. Nemecku (č. 2) [VK], 40660/08 and 60641/08, 7/2/12

Miera voľnej úvahy – je rovnaká pod článkom 8, ako pod článkom 10

- aplikovateľnosť, zásah, zákonnosť, legitímny cieľ, primeranosť

Nemajetková ujma ako taká

ČLÁNOK 41 - Spravodlivé zadosťučinenie

“Ak Súd dospeje k záveru, že došlo k porušeniu dohovoru alebo jeho protokolov a v prípade, že vnútroštátne právo dotknutej Vysokej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, súd prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadosťučinenie.“

- Súd môže priznať, ale nemusí, i keď zväčša priznáva

- do maximálnej možnej miery *restitutio in integrum*

- väzba na implementáciu rozsudku (článok 46)

- na báze spravodlivosti, s ohľadom na všetky okolnosti

- nemajetková ujma právnických osôb - *Comingersoll S.A. p. Portugalsku*, 35382/97, 6/4/00

- Rozdiel medzi *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. v. Slovakia (no. 2)*, č. 21666/09, 7/1/14 a *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. v. Slovakia (no. 3)*, č. 37986/09, 7/1/14

- ak konštatovanie porušenia je dostatočným spravodlivým zadosťučinením (*Tempel p. ČR*, 44151/12, CMNQ)

- úroveň priznaného spravodlivého zadosťučinenia a otázky štatútu poškodenej osoby a podstatnej ujmy.

10:15-11:15

A) Príklady uplatnenia EDLP v situáciách, ktoré (potenciálne) spadajú do rámca inštitútu ochrany osobnosti s poukázaním na úroveň priznanej náhrady nemajetkovej ujmy;

B) sloboda prejavu advokáta vs. ochrana integrity súdnej moci/osobnosti sudcu (prípád *Morice p. FR* [VK], č. 29369/10, 23/4/15)

11:30-12:30

A) Aktuálne otázky judikatúry ESĽP vo vzťahu k Slovensku:

(i) prístup sudu k účastníkom konania vo vzťahu k doručovaniu vyjadrenia protistrany (prípád *Trančíková vs. Slovensko*, č. 17127/12, 13, január 2015),

- *Čicmanec p. SVK*, č. 65302/11

(ii) prípustnosť Dovolania Generálneho prokurátora (vo svetle prípadu *DRAFT - OVA a.s. vs. Slovensko*, č. 72493/10, 9. jún 2015);

- *Protsenko p. RUS*, č. 13151/04, 31/7/08

- *Tishkevich p. RUS*, č. 2202/05, 4/12/08

- *Lenskaya p. RUSa*, č. 28730/03, § 40, 29/1/09

B) Voľná diskusia podľa záujmu účastníkov.